

სასესხო პროცენტისადმი დამოკიდებულება ქრისტიანურ სამყაროში

იხინა გოგოხიშვილი

ასოციირებული პროფესორი

ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტი

ნაშრომში მოცემულია ქრისტიანული ხელიგების, ედინუხი პეჩიოდის ფიდოსოფოსებისა და ქრისტიან მოღვაწეთა მოსაზრებებისა და სწავლების ანალიზი. მიუხედავად იმისა, რომ მევაშეობა და მისი შედეგები დაგმობილი და მიუღებელი იყო ყველა ცივილიზაციასა და ხელიგიაში იგი მაინც ახსებობდა.

ქრისტიანული ხელიგების დამოკიდებულება და ეკლესიის კანონები ყოველთვის ახ მოქმედებდნენ მევაშეობის აკრძალვის მიმართებით. ნაშრომში აღნიშნულია, რომ ამას ხელს უწყობდა ახალ აღთქმაში პროცენტის სესხის აკრძალვასთან დაკავშირებული ბუნდოვანება. 1836 წელს კათოლიკური ეკლესიის მიერ მიღებულმა განკარგულებამ სხუდი დეგიტიმუხობა შესძინა მევაშეობასა და პროცენტებს, ხასაც საბანკო სექტორის სწრაფი ზიდა მოჰყვა. ბაზელის კომიტეტის მიერ საკრედიტო სფეროს საერთაშორისო დონეზე რეგულირების პროცესმა გააძლიერა კრედიტოხი და მევაშეების სოციალური პასუხისმგებლობა, ხაც ეკონომიკის ამ სფეროში ამაღლებს ქრისტიანულ ღირებულებებს.

საკვანძო სიტყვები: ქრისტიანული სამყარო, სესხის პროცენტი, საბანკო ზედამხედველობის ბაზელის კომიტეტი.

მევაშეობისა და სასესხო პროცენტების მიმართ დამოკიდებულება ყველა რელიგიაში ერთნაირად უარყოფითია. თუმცა იყო პერიოდი, როდესაც მევაშეობა და პროცენტების შეგროვება ჩვეულებრივ საქმიანობას წარმოადგენდა ზუსტად ისევე როგორც ეს ახლა ხდება.

ძველი საბერძნეთის კანონებში არ არსებობს არც ერთი დებულება, რომელიც კრძალავს სესხის პროცენტის გამოყენებას. მესოპოტამიურ ცივილიზაციაშიც დაკრედიტების პროცენტი კანონიერი იყო, როგორც ბერძნებისა და რომაელების შემთხვევაში.

ბერძნული ცივილიზაციის პერიოდში არსებობდა რამდენიმე სახის საპროცენტო განაკვეთი სესხის დაფარვასა და მის დაბრუნებაზე. საპროცენტო განაკვეთს ეწოდებოდა „პროცენტი“ ან „ჩვეულებრივი საპროცენტო განაკვეთი“. სესხების საპროცენტო განაკვეთი იყოფა პროცენტზე: სტანდარტულ სესხებზე (6-18%), უძრავი ქონების სესხებზე (6.67-12%), ქალაქის სესხებზე (7-12%), სავაჭრო და სამრეწველო სესხებზე (12- 18 %). იმავდროულად, 6-10% -იანი ინვესტიციების პროცენტი გადაიხადეს მათ, ვინც განახორციელეს კონკრეტული ინვესტიციები.

რომაულ ცივილიზაციაში სესხებზე პროცენტის გადახდა დაიწყო ძვ.წ. 500 წელს და დასრულდა ჩვენი წელთაღრიცხვით 4 წელს. თორმეტი ცხრილის კანონები (ძვ. წ. 451-450) იყო ძველი რომის კანონების პირველი ნაკრები, რომელმაც დაადგინა კანონიერი მაქსიმალური წლიური საპროცენტო განაკვეთისათვის. სესხის პროცენტის სამართლებრივი სტატუსის მიუხედავად, საზოგადოება უკმაყოფილო იყო და ხშირად გამოდიოდა ამ საკითხზე. ეგრეთ წოდებული ლექს გენუციას პერიოდში (ძვ. წ. 342 წ.) ან გენუტიუსის კანონი, იყო მცდელობა შემსუბუქებულიყო ვალის ტვირთი და დაკრედიტება არალეგალური ყოფილიყო. მაგრამ ჩვ.წ. აღ-მდე 88 წელს სულამ მიიღო ეგრეთ წოდებული Lex Unciaria აქტი, რომელმაც გააუქმა დაკრედიტების პროცენტის არალეგალური სტატუსი და კვლავ შემოიღო ლეგალური მაქსიმალური წლიური საპროცენტო განაკვეთის პრაქტიკა. რომის პერიოდში იყო ოთხი სახის საპროცენტო განაკვეთი: მაქსიმალური დასაშვები განაკვეთი (8.33-12.5%), სტანდარტული საპროცენტო განაკვეთები რომისთვის (4-12.5%), ადგილობრივი საპროცენტო განაკვეთები (6-100%) და ბიზანტიური საპროცენტო განაკვეთები (4-12.5%). (1)

პლატონის ნაშრომებში - „რესპუბლიკა“ და „კანონები“ მოცემულია მისი დამოკიდებულება სესხის პროცენტთან. რესპუბლიკაში პლატონი ამტკიცებს, რომ სიმდიდრის დაუოკებელი ძიება დამანგრეველია სახელმწიფოსთვის. მთავრობა, რომელსაც მიაჩნია, რომ ძალაუფლება მდგომარეობს სიმდიდრეში და თუ იგი შეძენილია ზედმეტი ხარჯების მოყვარული პირების მიერ მათზე პროცენტით სესხის გაცემა, დიდი ალბათობით, წაახალისებს მფლანგველურ ქცევას რაც მათი ქონების ჩამორთმევით დასრულდება. ამასთან, ისინი ვინც ამ გზით დაკარგეს ქონება, საბოლოოდ ბუნტს დაიწყებენ, სიძულვილისა და შურისძიების გრძნობით შეპყრობილები მათი გამძარცველი მმართველების წინააღმდეგ. პლატონი მიიჩნევს, რომ თითოეულმა ადამიანმა ნებაყოფლობით, სიფრთხილისა და რისკის გათვალისწინებით უნდა დადოს სასახო შეთანხმებები, რითაც შეამცირებს ფულის „შოვნის“ სამარცხვინო პრაქტიკას. „კანონებში“ პლატონი წერს, რომ მინა, რომელიც უპირველეს ყოვლისა, სახელმწიფო საკუთრებაშია, უნდა გადანაწილდეს ინდივიდებს შორის პირადი სარგებლობისათვის. რაც შეეხება სესხებს, პლატონს სჯეროდა, რომ არავინ არ უნდა მისცეს თავისი ფული პროცენტების მიღების საფუძველზე მას, ვისაც არ ენდობა. პლატონი არ თვლიდა მართებულად სიმდიდრის დაგროვებას ვაჭრობით, მევახშეობით, ასევე ოქროსა და ვერცხლის შენახვის გზით, რადგან იგი თვლიდა, რომ სახელმწიფოს კანონების მთავარი მიზანია უზრუნველყოს ხალხის ბედნიერება და ერთობლივი სარგებლის მიღება. ბედნიერება და სიკეთილდღეობა თავსებადია, მაგრამ, მართლაც, ძნელი წარმოსადგენია, რომ ყველა ადამიანი ერთდროულად იყოს კეთილგანწყობილი და მდიდარი. მიუხედავად იმისა, რომ სესხის პროცენტი არალეგალური იყო, პირი, რომელიც არ ასრულებდა ადრე შეთანხმებულ ვალდებულებებს და არ იხდიდა სესხის პროცენტებს, ისჯებოდა ყოველწლიურად 200%-იანი ჯარიმით.

პლატონმა გააკრიტიკა დაკრედიტება ორი მიზეზის გამო. პირველ რიგში, იმიტომ, რომ პროცენტების შეგროვებამ გამოიწვია მტრობა და უთანხმოება იმავე საზოგადოების შიგნით მყოფ ადამიანებს შორის, და მეორე, რადგან პროცენტი განიხილება, როგორც მდიდრების ინსტრუმენტი ღარიბების ექსპლუატაციისთვის. არისტოტელე არა მხოლოდ ეთანხმებოდა პლატონს, არამედ მან უფრო ღრმად შეისწავლა სესხის პროცენტის კონცეფცია. მისი აზრით იგი მართლაც უსამართლო ფენომენი იყო, იმის გამო, რომ ამ გზით მიღებული ფული გამოიყენებოდა სრულიად განსხვავებული ფუნქციისთვის, რის შედეგადაც შეიცვალა ფულის მიზნებიც. არისტოტელეს აზრით, ფული მხოლოდ გაცვლისთვისაა. მას ეზიზღებოდა ის საპროცენტო განაკვეთი, რომლითაც ფული ბადებს ფულს, ხოლო ღარიბებისა და გაჭირვებულებისგან პროცენტის მოთხოვნა ეწინააღმდეგება მონყალებისა და ადამიანობის პრინციპებს. ნასესხებ ფულზე პროცენტის დაკისრება პლატონისა და არისტოტელეს აზრით, ყველაზე არაბუნებრივი და უსამართლო ოკუპაციაა. ამ ორმა ბერძენმა ფილოსოფოსმა არა მართო დაგმო მევახშეობა არამედ სოციალისტური იდეებიც გაავრცელეს ქრისტიანობამდე. სასესხო პროცენტთან დაკავშირებით ისინი თვლიდნენ, რომ:

1. მოგების მიღების ეს პრაქტიკა ითვლება დამამცირებელ ხელობად რადგან იგი არ უკავშირდება მოთხოვნილებების დაკმაყოფილების ეკონომიკურ ფუნქციას და მხოლოდ სარგებლის ძიება იყო. ფულის, „შოვნის“ ეს მეთოდი ართულებს ადამიანებისთვის მათი ძირითადი პასუხისმგებლობის შესრულებას - სწორად და სამართლიანად იმუშაონ (საზოგადოებრივი ღირებულება თავისუფლება);
2. დაკრედიტების პროცენტი უარყოფით გავლენას ახდენს ერის კეთილდღეობაზე, ანგრევს მშვიდობასა და ჰარმონიას, რადგან საზოგადოების ფენებს შორის დაპირისპირება ძლიერდება (საზოგადოებრივი ღირებულება უსაფრთხოება);
3. მდიდრების მიერ დაკისრებული სასესხო პროცენტი აფერხებს ღარიბთა მიმართ ქველმოქმედების გავრცელებასა და ამცირებს მათდამი კეთილგანწყობას (საზოგადოებრივი ღირებულება პროგრესი);
4. პროცენტი (ინტერესი), თავისი არსით, ანგრევს სამართლიანობას (საზოგადოებრივი ღირებულება სამართლიანობა).

ახალი აღთქმის დებულებების ნაკლებობამ დაკრედიტების პროცენტთან დაკავშირებით განაპირობა ძველი აღთქმის საფუძველზე არსებული სწავლება ფულის სესხად გაცემის უკანონობაზე (როგორც სახელმძღვანელო ადრეული ქრისტიანობისათვის). გასათვალისწინებელია, რომ საპროცენტო განაკვეთების შესწავლა დაახლოებით 1050 წლამდე არ ეხებოდა ახალ აღთქმას. მევახშეობისა და საპროცენტო განაკვეთების შესახებ განმარტებებისა და განაცხადების უმეტესობა გადმოგვცა ადრეული სასულიერო პირების გამოსვლებიდან. თავიანთ ქადაგებებსა და მითითებებში ისინი განმარტავდნენ სესხის პროცენტის გამოყენების მეთოდთა ნაკლოვანებებს. ისინი დარწმუნებულნი იყვნენ, რომ ფულის გასესხება პროცენტების მიღების მიზნით საზიანო და ამორალურია, რადგან ასეთი ქმედებები ეწინააღმდეგება ქრისტიანულ სწავლებას, რომლის სათავეში დგას ერთმანეთის მიმართ კეთილგანწყობილი დამოკიდებულება. ამავე დროს ურწმუნო ადამიანების უკიდურესმა სიხარბემ გამოიწვია საპროცენტო განაკვეთების ფართოდ გამოყენება.

ბასილი დიდი, კესარიის მთავარეპისკოპოსი (329-379 წწ.) - ადრეული ქრისტიანობის ერთ-ერთი მღვდელი - სესხის პროცენტის ცოდვიანობას მიიჩნევდა ანტიადამიანურ ქმედებად. იგი თვლიდა, რომ მევახშის შემოსავალი მომდინარეობს გაჭირვებულთა უბედურებიდან, ხოლო ოქრო და სიმდიდრე მათ დაგროვილი აქვთ ღარიბთა ცრემლებისა და გაჭირვების საფუძველზე.

ის ცდილობდა დაერწმუნებინა მდიდრები და ღარიბები უარი ეთქვათ დაკრედიტების ოპერაციებში მონაწილეობაზე. წმინდა გრიგოლ ნისელმა (335-395) - ბასილი დიდის უმცროსმა ძმამ - ასევე დაგმო სესხებზე პროცენტის შეგროვების პრაქტიკა იმ მიზეზით, რომ კრედიტორების მიერ სესხის გაცემით სარგებელი რეალურად მხოლოდ წარმოსახვითი სათნოებაა და ღარიბი მოსახლეობა მიცემული სესხებით უფრო მეტად ღატაკდება, ხოლო მდიდრებმა კი შესაძლებელია სულ დაკარგონ ქონება. ვინც დაკავებულია პროცენტის სესხების გაცემის საქმიანობით, გამომდინარეობს მხოლოდ ოქროს დაგროვებისა და ქონების გაზრდის საკუთარი ინტერესებიდან (სხვებისთვის რაიმე სარგებლის მოტანის გარეშე). წმინდა გრიგოლმა მევახშეობა შეადარა უკვე დაჭრილი მტრის მოკვლას.

წმინდა იოანე ოქროპირი (344-407) დარწმუნებული იყო, რომ ძველ აღთქმაში შეტანილი და ებრაელებისადმი განკუთვნილი სესხის პროცენტის პრაქტიკაში არსებული აკრძალვები უნივერსალურია და ვრცელდება ახალ აღთქმაზეც.

წმინდა ამბროსი სამომხმარებლო სესხის პროცენტს თაღლითობასა და ღალატს უწოდებდა და მას ადარებდა ტალღებს, რომლებიც გემს ძირავს. წმინდა ავგუსტინე ამტკიცებდა, რომ ღარიბებზე პროცენტის დაწესება უფრო სასტიკი დანაშაულია, ვიდრე ყაჩაღების მიერ მდიდრების გაძარცვა. წმინდა ანსელმ კენტერბერიელი (1033-1109), გამოცდილი იტალიელი ვაჭარი იყო. იგი ერთ-ერთი პირველთაგანი, ვინც შუა საუკუნეებში სესხებზე პროცენტის დაკისრების პრაქტიკა ძარცვასთან გაათანაბრა.

ახალ აღთქმაში, მოყვასისადმი სიყვარულის, წყალობის, თანაგრძნობის მოთხოვნები უფრო მკაფიოდ და ძლიერად ჟღერს, ვიდრე ძველში აღთქმაში. სახარების ამ ნორმებს უნდა ემყარებოდეს თითოეული ქრისტიანის ზნეობრივი ცხოვრება. იმავდროულად, სესხის აღებისა და გაცემის საქმიანობის სფეროში ხშირად გვხვდება ცდუნებები. ყველა კრედიტორი არ არის მზად ებრძოლოს მათ (ცდუნებებს) ქრისტესთვის. ხდება, რომ სახარების წესები მთლიანად იცვლება კომერციული წესებით. თუმცა მაინც, ეს არის გამონაკლისი და არა მოვლენათა ზოგადი წესრიგი. კომერციული საქმიანობა არ არის აკრძალული სახარებით.

უფრო მეტიც, ახალ აღთქმაში არაერთხელაა გამოიყენებული კომერციული მაგალითები უმაღლესი ჭეშმარიტების ასახსნელად (იხილეთ: მათე 25:21-23). (2)

ლუკას სახარებაში მოცემულია ქრისტიანული ქცევის კოდექსი. მასში ნათქვამია:

ყველას ვინც გთხოვოს მიეცი და ვინც წაგართმევს უკან ნუ მოსთხოვ (6:30); (3)

როგორც გინდა, რომ თქვენ მოგექცნენ ადამიანები, თქვენც ისე მოექცით მათ (6:31);

(4)

თუ თქვენი მოყვარულნი გეყვარებათ თქვენთვის რა მადლია? ვინაიდან ცოდვილთაც უყვართ თავიანთი მოყვარულნი (6:32); (5)

თუ სიკეთეს უხამთ თქვენს კეთილისმყოფელთ, თქვენთვის რა მადლია? ცოდვილნიც ხომ ასე აკეთებენ (6: 33); (6)

თუ სესხს აძლევთ იმას ვისიც იმედი გაქვთ, რომ უკან დაგიბრუნებთ, ეს რაღა მადლია? ვინაიდან ცოდვილნიც ასესხებენ ცოდვილთ, რომ დაიბრუნონ (6: 34); (7)

ხოლო თქვენ გიყვარდეთ თქვენი მტრები, სიკეთე უყავით და ასესხეთ და ნულარაფერს მოელთ, და დიდი იქნება თქვენი საზღაური: იქნებით უზენაესის ძენი, ვინაიდან იგი კეთილია უმადურთა და ბოროტთა მიმართაც (6: 35); (8)

მიეცით და თქვენც მოგეცემათ: კარგი სანყაო, გატენილი, დატკეპნილი, გატენილი და პირთამდე სავსე, მოგეცემათ თქვენსავე კალთაში. რადგან რომელი სანყაოთიც მიუწყავთ, იმითივე მოგეწყვებათ თქვენც (6: 38). (9)

ლუკას სახარების ამ ტექსტიდან სრულიად ნათელია, რომ ქრისტიანები თავისუფალნი არიან თავიანთ არჩევანში სასესხო პროცენტების დაწესებასთან დაკავშირებით. მათ მხოლოდ მითითებები ეძლევათ რომლებიც თავის თავად სარგებელს შეიცავს. სარგებელს ადამიანებისთვის მათი ზნეობა წარმოადგენს, რადგან უზნეო ადამიანი უსარგებლოა.

ახალმა აღთქმამ განავითარა ადამიანები ძველ აღთქმასთან შედარებით სადაც ებრაელებს უფლისგან ეკრძალებათ პროცენტის სესხების გაცემა თავიანთი თემის წევრებზე, ხოლო უცხოელი თემის წარმომადგენლებზე ეს დასაშვებია. ძველი აღთქმის მეორე რჯულის ოცდამესამე თავში ვკითხულობთ:

არ მისცე სარგებელში შენს მოძმეს არც ვერცხლი, არც საქმელი და არც რამე ნივთი, რაც სარგებელში შეიძლება გაიცეს (რჯლ. 23: 19) (10); და

უცხოელს მიეცი სარგებელში, შენს მოძმეს კი ნუ მისცემ სარგებელში, რომ გიკურთხოს უფალმა, შენმა ღმერთმა, მთელი შენი ნაამაგარი იმ ქვეყანაში, რომლის დასამკვიდრებლადაც მიდიხარ (რჯლ. 23: 20). (11)

როგორც ვხედავთ ამ შემთხვევაში როგორც ზნეობის შეზღუდვასთან გვაქვს საქმე ასევე სარგებლის შეზღუდვასთანაც. მევახშეობისა და პროცენტის ფორმალურ ლეგიტიმურობასთან დაკავშირებით დებატები ინტელექტუალებს (რეფორმატორებს) შორის ხანგრძლივი დროის განმავლობაში მიმდინარეობდა.

1836 წელს წმინდა ინკვიზიციის პალატამ გამოსცა საჯარო განკარგულება, რომელიც განმარტავს „პროცენტის“ კონცეფციას და კრედიტორებს აძლევს საშუალებას შეაგროვონ იგი. ამ განკარგულებით მოიხსნა ყოველგვარი ბუნდოვანება და საფინანსო კაპიტალის განვითარებისთვის ყოველგვარი წინააღმდეგობა აღიკვეთა. პალატის განმარტებით პროცენტი არის ფულადი სესხის ფასი და განიხილება როგორც პრემია მოცემული რაოდენობის ფულის მომავალი ღირებულებიდან გამომდინარე. ამ დროიდან მოყოლებული, „მევახშეობად“ ითვლება გადაჭარბებული საპროცენტო განაკვეთი, ხოლო „პროცენტად“ განიხილება კანონით განსაზღვრული საპროცენტო განაკვეთი. მიუხედავად ქრისტიანული რელიგიის დამოკიდებულების დაფიქსირებისა საპროცენტო სესხებისა და ბანკების მიმართ მთელ მსოფლიოში საბანკო სექტორში მდგომარეობა ძალზე ნელა იცვლება. აღსანიშნავია, რომ ბაზელ III დებულებები ახალი სტანდარტების სახით, სახელწოდებით „საერთაშორისო მარეგულირებელი ჩარჩო ბანკებისათვის“ მიზნად ისახავს საბანკო სექტორში რეგულირების, ზედამხედველობისა და რისკების მართვის გაძლიერებასა და გაუმჯობესებას, რაც გაზრდის მონეტარული ინსტიტუტების უნარს გაუძლოს კრიზისულ შოკებს. ბაზელის კომიტეტის მიერ აღიარებულია, რომ მიზანშეწონილია ახალი რეკომენდაციების ეტაპობრივი განხორციელება, დაწყებული 2013 წლის იანვრიდან და დამთავრებული 2019 წლისთვის. ბაზელ III -ის ძირითად ნოვაციებს წარმოადგენს:

- რისკის დაზღვევის ზრდა ბანკის კაპიტალით. საბანკო სექტორში მკაცრდება საბანკო კაპიტალით საკრედიტო რისკის დაფარვის მოთხოვნები, მათ შორის საფინანსო

დერივატივებით გარიგებების გაფართოებით, REPO ოპერაციებითა და სარეზერვო კაპიტალის ზრდით;

■ კაპიტალის ხარისხის გაუმჯობესება. ბაზელის კომიტეტის რეკომენდაციების (რომლებსაც საბოლოოდ ნორმატიული ხასიათი მიეცემა) კონტექსტში, ჩვეულებრივი აქციები და გაუნაწილებელი მოგება უნდა გახდეს ბანკის კაპიტალის სტრუქტურის დომინანტური შემადგენელი;

■ საბანკო სექტორის ციკლური განვითარების რყევების განეიტრალება. მინიმალური სარეზერვო მოთხოვნების განსაზღვრა, კაპიტალის რეზერვების ფორმირება ეკონომიკური აღმავლობის პერიოდში (ბანკებისათვის შესამჩნევი ზიანის მიყენების გარეშე) და მისი გამოყენება კრიზისულ სიტუაციაში, უდავოდ გაზრდის მონეტარული ინსტიტუტების სიცოცხლისუნარიანობას;

■ ბანკების ლიკვიდურობის გაძლიერება, მათ შორის საკუთარი და ნასესხები სახსრების თანაფარდობის ინდექსების შემუშავებითა და სხვა მეთოდებით.

ამავე დროს ბაზელის კომიტეტის მოთხოვნები ზრდის ბანკების, კრედიტორების პასუხისმგებლობას დებიტორებთან შედარებით, რადგან საბანკო კაპიტალის ზრდით მადლდება ბანკის წილი რისკების დაზღვევაში. ეს რეგულაციები ქრისტიანული მორალისა ზნეობრივი ნორმების თვალსაზრისით წინ გადადგმული ნაბიჯია. თუმცა COVID 19-ის პანდემიამ გაართულა და შეაფერხა ეს პროცესი. (12)

ლიტერატურა:

1. Концепции процента и ростовщичества с точки зрения немусульман. Понятие ссудного процента с точки зрения греков и римлян. <https://studopedia.info/1-63607.html>;
2. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. მათეს სახარება. ტალანტებზე, 25:14-30. სტოკჰოლმი,1991. გვ.56-57;
3. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 30. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
4. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 31. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
5. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 32. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
6. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 33. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
7. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 34. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
8. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 35. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
9. ახალი აღთქმა და ფსალმუნები. ლუკას სახარება. ვინ არის ნეტარი? სიყვარული და სამსჯავრო, 6: 38. სტოკჰოლმი,1991. გვ.124;
10. ბიბლია. საქართველოს საპატრიარქო. მეორე რჯული, 23: 19. გვ. 184;
11. ბიბლია. საქართველოს საპატრიარქო. მეორე რჯული, 23: 20. გვ. 184;
12. Kinita Shenoy (2014), Strengthening financial stability through effective risk and capital management. <http://editorial.ft.lk/2013/09/30/strengthening-financial-stability-through-effective-risk-and-capital-management-2/>

Attitude towards Loan Interest in Christendom

Irina Gogorishvili

*Ivane Javakishvili Tbilisi State University Faculty of Economics and Business
Associate Professor*

SUMMARY

The article presents an analysis of the views and teachings of the Christian religion, philosophers of the Hellenistic period and Christian leaders. Although usury and its consequences were frowned upon and unacceptable in all civilizations and religions, it has existed all the time.

The attitude of the Christian religion and church laws did not always require the prohibition of usury. The document notes that this was facilitated by the vagueness associated with the prohibition of interest-bearing loans in the New Testament. A decree passed by the Catholic Church in 1836 granted full legitimacy to interest-bearing borrowing, which led to the rapid growth of the banking sector. The process of international regulation of the credit sector by the Basel Committee has strengthened the social responsibility of lenders and usurers, which heightens Christian values in this area of the economy.

Key words: Christendom, loan interest, Basel Committee on Banking Supervision.